

РІШЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Спеціалізована вчена рада ДФ 35.051.161 Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів, ухвалила рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 024 «Хореографія» на підставі прилюдного захисту дисертації «Репрезентативні властивості хореографічної мізансцени у творенні художнього образу» 14 березня 2024 року.

Літовченко Олена Андріївна, 17.01.1995 року народження, громадянка України, освіта вища. У 2017 році закінчила факультет культури і мистецтв Львівського національного університету імені Івана Франка, отримала вищу освіту за спеціальністю 024 «Хореографія», здобула освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста та отримала кваліфікацію «Спеціаліст з хореографії. Викладач хореографічних дисциплін. Балетмейстер-постановник».

Навчалася в аспірантурі на кафедрі режисури та хореографії в Львівському національному університеті імені Івана Франка, форма навчання очна (вечірня) з вересня 2019 р. по вересень 2023 р.

Працює на посаді завідувача відділу спорту і туризму та керівником гуртка хореографії в спорті в Центрі творчості дітей та юнацтва Галичини з вересня 2017 року до цього часу; з жовтня 2018 по грудень 2023 працювала асистентом кафедри режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка за сумісництвом.

Дисертацію виконано на кафедрі режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів.

Науковий керівник: **Плахотнюк Олександр Анатолійович**, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри режисури та хореографії, Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України.

Здобувачка має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з них 1 стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, 3 статті у наукових фахових виданнях України, 0 монографій:

1. **Літовченко О.** Художній образ як синтез компонентів хореографічної вистави. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2021. Вип. 38. С. 41–46.

2. **Літовченко О.** Мізансцена хореографічної форми як виразний засіб у сценічному творі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. пр. молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 52., Том. 2. С. 74–79.

3. Літовченко О. Репрезентативні орієнтири хореографічних творів в сучасному мистецькому просторі. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 58., Том. 1. С. 101–107.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Берест Роман Ярославович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, без зауважень.

2. Погребняк Марина Миколаївна, доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри мистецтвознавства та позашкільної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка Міністерства освіти і науки України, надала позитивний відгук із зауваженнями:

– Що саме стало джерельною базою вашого дослідження?

– На с. 55–56 Ви стверджуєте, що здійснили «... аналіз практичного досвіду: уважне спостереження та документування живих або записаних вистав у хореографії та драмі... Зверталась увагу на те, як постановник використовує простір, лексику рухів, світлові ефекти, костюми та дизайн та оформлення сценічного простору, щоб зрозуміти, як ці елементи сприяють загальному художньому баченню». Чому в тексті дисертації не описано це дослідження? А саме який практичний досвід ви проаналізували і у якій формі ви його задокументували?

– На с. 23 ви зазначаєте, що «використали метод узагальнення при визначенні законів побудови хореографічної мізансцени у хореографічному мистецтві». З аналізу яких творів ви здобули дані для узагальнення законів побудови хореографічної мізансцени? Сформулюйте, будь ласка, ці закони.

– Якою науковою необхідністю продиктований порівняльний аналіз дивертисменту у балеті і «хореографічної мізансцени»? Якого конкретного результату ви хотіли цим досягти?

Зауваження також стосуються:

– визначення об'єкта і предмета дослідження;

– малої кількості прикладів сценічних творів (джерельної бази дослідження);

– використання беззмистовних фраз, які не несуть у собі ніякого смислового навантаження. Наприклад, використання словосполучення «репрезентації хореографічної мізансцени» (с. 79); або «в залежності від основи композиції і постановки танцю, може відбуватись заміна поняття мізансцени в контексті композиції постановки і там, де у повноцінній виставі можна було вважати хореографічною мізансценою, перейшовши в інше сприйняття, вже набуває всіх основних ознак композиції і втрачає те первинне мізансценічне значення, яке мало на початку» (с. 112); «хореографічна мізансцена» ставить акцент на руховому

мистецтві, тоді як «мізансцена хореографії» більше акцентує на тому, що мізансцена є складовою частиною хореографії» (с. 158-159);

– ствердження, що «хореографічна мізансцена в більшості переважає у виконанні малих форм (соло, дует, тріо)» (с. 71);

– незначних орфографічних помилок: «основним виражальних засобом» (с. 71); «мистці» (с. 100); «складається з основним малюнків» (с. 138).

3. Верховенко Ольга Анатоліївна, кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри хореографії і танцювальних видів спорту Національного університету фізичного виховання і спорту України, м. Київ, Міністерства освіти і науки України, надала позитивний відгук із зауваженнями та побажаннями:

- В дисертації здобувачка використовує терміни: стилі хореографічного мистецтва і види хореографічного мистецтва, але бажано було б використовувати термін види хореографічного мистецтва.

- Також в дисертації здобувачка періодично використовує термін напрямки. В контексті мистецтвознавства і хореографічного мистецтва бажано використовувати термін напрями - шлях діяльності, так як напрямки- це лінія руху або лінія розміщення кого-, чого-небудь.

4. Андрощук Людмила Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка Міністерства освіти і науки України, надала позитивну рецензію із зауваженнями та побажаннями:

- Хоча всі завдання дослідження розкриті, варто було об'єднати деякі з них, так як надмірна деталізація призвела до постановки 10 завдань відповідно до мети, що є завеликим переліком для дослідження, яке подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD).

- Доцільно було б розмістити в додатках приклади практичного досвіду використання мізансцен як автором дослідження, так і видатними митцями України та світу, так як вони досить вдало проаналізовані в тексті роботи.

- За результатами дисертаційного дослідження рекомендуємо підготувати навчально-методичне видання для здобувачів вищої освіти спеціальності 024 «Хореографія», адже автором запропоновано інноваційні підходи щодо використання мізансцен при постановці творів хореографічного мистецтва та в процесі створення мистецьких проєктів.

5. Кундис Руслан Юрійович, кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри режисури та хореографії Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, надав позитивну рецензію із зауваженнями:

- Періодично в тексті спостерігається формулювання «сценічний твір» та відсилка до сценічних видів мистецтва, що часом перенаправляє роботу в сторону театрознавчого дослідження, в контексті хореографічного дослідження доречним було б використовувати формулювання «хореографічно-сценічні твори» та

виконавські види мистецтв, що дає ширше розуміння застосування досліджуваного явища в рамках хореографічної науки.

- Вживаний у тексті дослідження термін «мистецько-сценічний твір» варто виділити в окреме тлумачення категоріально-понятійного апарату дослідження, цікавить позиція дисертанти до змістового наповнення даного терміну.

Загальна оцінка роботи і висновок. Дисертація Літовченко Олени Андріївни на тему **«РЕПРЕЗЕНТАТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ МІЗАНСЦЕНИ У ТВОРЕННІ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ»** є самостійною та ґрунтовною науковою працею, що виконана з дотриманням вимог академічної доброчесності. У дисертаційній роботі вирішено актуальне наукове завдання, яке полягає у розгляді хореографічної мізансцени через призму хореографічного мистецтва та його репрезентативних властивостей у творенні художнього образу, а саме: вперше запропоновано термін «хореографічна мізансцена» з його ознаками, властивостями та характерними рисами; визначено місце хореографічної мізансцени в системі формотворчих засобів у сценічно-мистецьких творах; виокремлено хореографічну мізансцену як невід’ємну складову пластичної партитури вистави через аналіз композиційної побудови хореографічних мізансценічних форм в хореографічних та драматичних виставах; окреслено значення хореографічної мізансцени в сучасному мистецтві на прикладі українських і світових хореографічних практик враховуючи новітні тенденції вирішення хореографічних мізансцен.

Робота характеризується чіткістю змісту, містить обґрунтовані результати, які мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, свідчать про особистий внесок здобувача та достатньо повно представлені у наукових працях.

Теоретичне значення дослідження полягає у поглибленні розуміння хореографічної мізансцени в області хореографічного мистецтва, що сприяє розвитку нових теоретичних концепцій, через розуміння взаємодії між різними мистецькими формами та засобами вираження, тим самим заповнюючи прогалини в теоретичному базисі, розширюючи розуміння поняття та аспектів мізансцени, які раніше залишались невизначеними.

Результати досліджень, які наведені у дисертаційній роботі, належать авторці та є її науковим доробком. Теоретичні та методологічні положення і висновки є результатом авторських напрацювань. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

За кількістю і рівнем публікацій, апробацією на наукових конференціях дисертація **«Репрезентативні властивості хореографічної мізансцени у творенні художнього образу»** відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 року «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами), а її автор, **Літовченко Олена Андріївна**, заслуговує присудження ступеня

доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 024 «Хореографія».

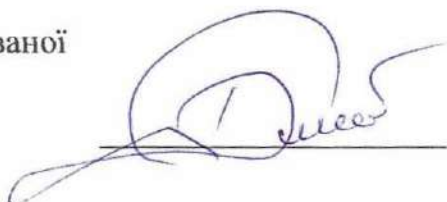
Результати відкритого голосування:

«За» – 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» – члено членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада ДФ 35.051.161 Львівського національного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Львів, присуджує **Літовченко Олені Андріївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 024 «Хореографія».

Голова спеціалізованої
вченої ради
ДФ 35.051.161

Роман БЕРЕСТ

